

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ванярхи Олексія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 80, 92 Цивільного кодексу України та цього кодексу в цілому

Київ
23 березня 2023 року
№ 40-2(I)/2023

Справа № 3-44/2023(93/23)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого,
Петришина Олександра Віталійовича,
Совгирі Ольги Володимирівни – доповідача,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ванярхи Олексія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 80, 92 Цивільного кодексу України та цього кодексу в цілому.

Заслухавши суддю-доповідача Совгирю О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Ванярха О.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність приписам статей 24, 55, 61, 64 Конституції України (конституційність) статті 80, 92 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс) та Кодекс у цілому.

Відповідно до статті 80 Кодексу „юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку; юридична особа наділяється цивільною правоздатністю і дієздатністю, може бути позивачем та відповідачем у суді“.

Статтею 92 Кодексу передбачено:

„1. Юридична особа набуває цивільних прав та обов’язків і здійснює їх через свої органи, які діють відповідно до установчих документів та закону.

Порядок створення органів юридичної особи встановлюється установчими документами та законом.

2. У випадках, встановлених законом, юридична особа може набувати цивільних прав та обов’язків і здійснювати їх через своїх учасників.

3. Орган або особа, яка відповідно до установчих документів юридичної особи чи закону виступає від її імені, зобов’язана діяти в інтересах юридичної особи, добросовісно і розумно та не перевищувати своїх повноважень.

У відносинах із третіми особами обмеження повноважень щодо представництва юридичної особи не має юридичної сили, крім випадків, коли юридична особа доведе, що третя особа знала чи за всіма обставинами не могла не знати про такі обмеження.

4. Якщо члени органу юридичної особи та інші особи, які відповідно до закону чи установчих документів виступають від імені юридичної особи, порушують свої обов’язки щодо представництва, вони несуть солідарну відповідальність за збитки, завдані ними юридичній особі“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Ванярху О.В. 31 травня 2022 року звільнено з посади вчителя англійської мови Комунальної установи Сумська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 20 міста Суми Сумської області (далі – Школа).

У липні 2022 року Ванярха О.В. звернувся до Ковпаківського районного суду міста Суми з позовом до директора Школи про поновлення на роботі.

Ковпаківський районний суд міста Суми ухвалою від 8 липня 2022 року, яку Сумський апеляційний суд постановою від 11 серпня 2022 року залишив без змін, відмовив у відкритті провадження.

Не погоджуючись із судовими рішеннями судів першої та апеляційної інстанцій, Ванярха О.В. подав касаційну скаргу, яку Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного цивільного суду постановою від 8 грудня 2022 року залишив без задоволення, а оскаржувані судові рішення – без змін. У вказаній постанові Верховний Суд зазначив, що директор є посадовою особою юридичної особи – Школи, від імені якої він діяв у правовідносинах з Ванярхою О.В., у зв'язку з чим директор не може бути відповідачем за позовом про поновлення на роботі.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що внаслідок застосування Верховним Судом положень статей 80, 92 Кодексу порушено його конституційні права на відпочинок, щорічну оплачувану відпустку, здорові умови праці, захист судом його конституційних прав, захист від незаконного звільнення та право заробляти собі на життя працею, яку він вільно обрав.

Обґрунтовуючи неконституційність оспорюваних положень Кодексу, Ванярха О.В. посилається на окремі приписи Конституції України, Кодексу, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу законів про працю України, Закону України „Про освіту“, на рішення Конституційного Суду України, судові рішення судів системи судоустрою України у справах інших осіб, а також на судові рішення у його справі.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в

остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу (частина перша статті 55); у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим, зокрема, статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Зі змісту остаточного судового рішення у справі Ванярхи О.В. – постанови Верховного Суду від 8 грудня 2022 року – убачається, що у ньому було застосовано лише статті 80, 92 Кодексу, тож автор клопотання не є належним суб'єктом права на конституційну скаргу в частині оскарження Кодексу в цілому.

Зазначене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 1 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом.

3.2. Конституційний Суд України неодноразово підтверджував юридичну позицію про те, що цитування приписів Конституції України, наведення змісту положень законів, посилення на рішення Конституційного Суду України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Конституційного Суду України від 27 грудня 2011 року № 66-у/2011, від 27 березня 2013 року № 10-у/2013, від 8 липня 2015 року № 29-у/2015, від 21 грудня 2017 року № 13-у/2017; ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року

№ 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Тому посилення автора клопотання на окремі приписи Конституції України, законів України, рішення Конституційного Суду України, судову практику без обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу не можна вважати належним виконанням вимоги пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Стверджуючи про невідповідність Конституції України статей 80, 92 Кодексу, Ванярха О.В. фактично висловив незгоду із судовими рішеннями у його справі, що не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Кодексу в розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, автор клопотання не навів обґрунтування тверджень щодо неконституційності статей 80, 92 Кодексу, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ванярхи Олексія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) статей 80, 92 Цивільного кодексу України та цього кодексу в цілому на підставі пунктів 1, 4 статті 62 Закону

України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб’єктом; неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**